

SPRÅKSAM, a. 2. Som språkar mycket; fallen för eller van att språka. — *Syn.* Pratsamhet.

SPRÅKSAMHET, f. 3. Fallenhet för eller vana vid att språka.

SPRÅKSTRIDIG, a. 2. Stridande med ett språks regler. — *Språkstridighet*, f. 3. — *Språkstridigt*, adv.

SPRÅKSTUDIUM, språkstudium, n. 3. 1) Studerandet af ett eller flera språk. — 2) *S-dier*, kunskap i språken.

SPRÅKVETENSKAP, f. 3. Vetenskap, som har till föremål språkens kändedom.

SPRÅKVÄG, m. 1 s., hvad språkkunskap består af.

SPRÅKÖFNING, f. 2. Öfning i ett språk.

SPRÄNG, n. 5. 1) Lopp. *Komma löpande i fullt s. Skjuta en hare i s-et. Stå på s.*, vara i begrepp att springa; (fig. fam.) vara färdig att resa, att begifva sig af. (Fig. fam.) *Hjelpa på s.*, hjälpa på väg. — 2) Hopp. *Taga, göra ett s. Taga tre alnar i s-et. I ett s. var han öfver bommen. Taga s.*, göra anlopp till hoppning. (Fig.) *Naturen gör inga s.*, i kedjan af naturens skapelser finnes alltid en öfvergång ifrån högre till lägre ordningar. — 3) Säges om vissa kreaturs parning. — 4) Springvattens uppsprutning. — 5) Ett ben i fotvristen och hälen. — 6) (skepp.) Fartygsskrofvets rundning.

SPRÄNGBEN, n. 5. Se *Spräng*, 3.

SPRÄNGREM, f. 2. pl. — *remmar*. Bred rem, fästad vid halsen på en häst, för att hindra honom att stegra sig.

SPRÄTE, m. 2. pl. *språtar*. (af *Sprida*) 1) Pinne eller käpp, som tillika med flera andra dylika, satta på något afstånd ifrån hvarandra, håller tvenne genom dem sammanfogade stänger, ständare, stolpar o. s. v. ifrån hvarandra på visst afstånd. *S-tar i en stege, i en vagnstege, i en kranstege, foderhäck, qvarnvinge*, o. s. v. — 2) Stör, käpp, hvarmed ärter, bönor m. m. stödas.

SPRÄTVÄGG, f. 2. Vägg af flätade språtar.

SPRÄCKA, v. a. 2. Göra, att något spricker. *S. glas, porslin*, o. s. v. — *Spräckande*, n. 4.

SPRÄCKLIG, a. 2. Liksom öfverstänkt med fläckar af olika färg. — *Spräcklighet*, f. 3.

SPRÄCKNING, f. 2. Handlingen eller verknigen, hvarigenom något spräcks.

SPRÄNGA, v. a. 2. (af *Spränga*) Med våld öppna; göra, att något springer i stycken. *S. en dörr, en fönsterruta, en fästningsport. S. berg, sten, murar*, o. s. v. *Vinet frös och s-gde fatet. S. i luften*, åstadkomma, att något springer i luften. *S. ett skepp i luften. S. stycken ur klippan*, genom sprängning lossa stycken derur. *S. hål i*, genom sprängning göra hål i något. *S. sten*, utspränga sten ur berg. *S. väg genom berget*, genom sprängning bana väg fram derigenom. *S. sig igenom ett berg*, medelst sprängning göra öppning fram derigenom. (Fam.) *S. sig med mat*, proppa magen full med mat. *S. en häst*, rida eller köra en häst förderfvad. *S. en kula* (i biljard), stöta den så, att den hoppar ur biljarden. (Fig.) *S. banken*, vinna bankörens hela kassa. (Jäg.) *S. en fågelkull*, hastigt skingra den. *S. bört, sönder*, se *Bortspränga, Sönderspränga*. — *S-d*, part. pass. *S. häst*. — *Syn.* Anvuxen, Förkörd. — *V. n.* Rida i fullt spräng. *S. öfver en graf. S. lös emot fienden*. — *Sprängande*, n. 4.

SPRÄNGBOMB o. **SPRÄNGGRANAT**, --ät, m. 3. Bomb, granat, fylld med sprängladdning.

SPRÄNGJERN, n. 5. (kem.) Ett slags jern, hvarmed kolfhalsar afsprängas.

SPRÄNGKALL, a. 2. (fam.) *S. vinter*, ytterst kall.

SPRÄNGKISTA, f. 1. Krutkista, som minörer begagna till sprängning.

SPRÄNGKOL, n. 5. (kem.) Kol, hvarmed kolfhalsar afsprängas.

SPRÄNGLÄDDNING, f. 2. Laddning, så beskaffad, att den kastkropp, hvori den blifvit införd, spränges vid antändning.

SPRÄNGLÄRD, a. 2. (fam.) Öfvermåtan lärd.

SPRÄNGMÄTT, a. 1. (fam.) Ytterst mätt.

SPRÄNGÖRT, f. 3. En giftig ört vid sjö- och åbräddar. *Cicuta virosa*.

SPRÄNKLA, sprängkla, f. 1. Stör med en fin tagelsnara till fåglars fångande.

SPRÄTT, m. 2. (fam.) En, som gerna vill utmärka sig genom en utsökt klädsel, fria maner och ynnest hos det sköna könet. — *Syn.* Sprätt-hök, Elegant. (Fam.) *Vara på s-en*, vara klädd som en sprätt.

SPRÄTTA, v. a. 2. I. (frequentativ af *Sprida*) Kringströ genom kastning med något hvasst eller spetsigt. *S. som höns. S. sand. S. smuts på någon*. (Absolut) *Pennan s-ter*, säges om en penna, när den vid skrifning sprätter bläck omkring på papperet. *S. upp, ut*, se *Uppsprätta, Utsprätta*. — *V. n.* 1) (om kalkontuppar) Utbreda stjerten. — 2) (fig. fam.) Vara sprättaktig, uppöra sig som en sprätt. *Gå och s.* — *Sprättande*, n. 4.

SPRÄTTA, v. a. 2. II. (Böjes i impf., sup. och part. pass. äfv. efter konj. 1.) Med knif åtskilja något hopsydt, öppna något viket. I samma mening säges äfv. *S. sönder, upp. S. kläder. S. frän, se Fränsprätta. S. lös*, lossa genom sprättning. *S. hål på*, genom sprättning göra hål på något. — *S. upp*, se *Uppsprätta*. — *Sprättande*, n. 4.

A n m. Är förmodligen utgåendet ifrån samma rot (*Sprida*) som *Sprätta*, I, men skiljer sig ifrån detta i böjningssättet, för så vida det äfven kan böjas efter konj. 1.

SPRÄTTBÅGE, m. 2. pl. — *bågar*. Se *Armbost*.

SPRÄTTHÖK, m. 2. (fam.) Se *Sprätt*.

SPRÄTTNING, f. 2. Handlingen, då man sprätter.

SPRÖD, a. 2. Så kallas en kropp, som saknar smidbarhet och spänstighet.

SPRÖDHET, f. 3. Brist på smidbarhet och spänstighet hos en kropp.

SPRÖT, n. 5. 1) Se *Bogspröt*. — 2) Hvarje af de tvenne ledade, trådlika delar, som sitta framför ögonen på insekter. — 3) (bot.) Ett syl- eller nälligt, rakt eller krökt, i spetsen af ett organ befintligt bihang.

SPRÖTA, v. a. 1. Se *Störa*, I.

SPRÖTE, n. 4. Se *Spräte*.

SPUNNING, m. 2. (skeppsb.) En på längden gjord fördjupning i ett timmer, uti hvilken ett annat trästycke skall inpassas.

SPUNNINGSPLANKA, f. 1. (skepp.) Hvarje i en spunning fästad plank.

SPUNT, SPUNTA, se *Spánt, Spánta*.

SPURKEN, spurk'n, a. 2. neutr. — *el.* (pop. o. fam.) Harmsen, missnöjd.

SPY, v. a. o. n. 2. 1) (lägt) Kasta upp ifrån magen, kråkas. *S. på någon. S. ned*, spy på något, så att det blir fullt af spyor. *S. upp, ut*, se *Uppspy, Utspy*. — 2) (fig.) Spruta, utkasta. *S. eld*. — *Spyende*, n. 4.